

De Manege Onder de Linde Eigenlijk al 50 jaar een begrip in Beetsterzwaag en Nederland...

Manege Onder de Linde bestaat in de huidige stichtingsvorm dertig jaar maar met haar bijzondere voorgeschiedenis beslaat dit bestaan maar liefst een periode van vijftig jaren!

Een stukje geschiedenis...

Het medisch specialisme “Kinderrevalidatie” heeft zich sinds 1960 in Nederland fors ontwikkeld. Hiervoor werd deze zorg voornamelijk gegeven aan kinderen met polio en tbc. Zorg aan het “zieke en gebrekkige kind” is vanaf 1960 pas echt ontwikkeld en in het Noorden werd deze zorg gegeven in Huize Lyndensteyn in Beetsterzwaag. Vanaf het begin van de kinderrevalidatie is het therapeutisch paardrijden onlosmakelijk met elkaar verbonden. In 1965 werd al goed duidelijk welke fysieke- en mentale werking het omgaan met paarden en het rijden kon hebben en hoe deze waarden perfect ingevoegd konden worden in het therapeutisch programma voor kinderen met een beperking. Liesbeth Vrielink (echtgenote van Henk Vrielink destijds pastor op school Lyndensteyn) is 1 van de grondlegsters geweest om het paardrijden in Nederland en dus ook in Beetsterzwaag vorm te geven. De eerste persoon die op Lyndensteyn officieel paardrijles aan gehandicapte kinderen heeft gegeven is Ypkje de Jong. Zij was medewerkster vanuit de school en er waren twee pony's die ingezet werden. De behandelingen met en op het paard werden buiten gegeven, achter het huidige hoofdgebouw van Revalidatie Friesland, gewoon op een klein stukje grasland. Of er werd over het terrein gestapt en natuurlijk ook door de bossen gereden. De kinderen kwamen in weer en wind, het hele jaar door. Een fantastische ervaring wanneer je normaal gesproken de hele dag binnen zit en de kinderen sloegen nauwelijks een sessie over! Paardrijden was een onderdeel van school en hoorde er gewoon bij.

School Lyndensteyn kreeg in 1962 een status als zelfstandige school voor Mytyl- en Tytylonderwijs. De school maakte deel uit van de Corneliastichting Lyndensteyn. Geneesheer-directeur van School Lyndensteyn en het revalidatiecentrum was Ubbo Voerman. Hij was een bevlogen revalidatiearts die voortdurend op zoek was naar meer en betere mogelijkheden in de kinderrevalidatie. Ubbo zag en ervaarde de positieve uitwerking van de paardenrug op de spasticiteit bij kinderen en merkte wat het grote dier voor geweldige mentale uitwerking op hen had. “Op de paardenrug zie je geen handicap maar ben je een ruiter!” was zijn slogan in die tijd en hiermee haalde hij de voorpagina van de Leeuwarder Courant.

1968 een belangrijk jaar!

In 1968 werd in Nederland door vijf enthousiastelingen de Federatie Paardrijden Gehandicapten opgericht. Deze personen waren allen verbonden aan de kinderrevalidatiecentra die in deze periode waren opgericht. Het waren de centra in Beetsterzwaag, Tilburg, Arnhem, Den Haag en Enschede. Allen waren overtuigd van de therapeutische werking van de paarden voor, voornamelijk op kinderen met een cerebrale parese (spasticiteit). Ubbo Voerman heeft in die periode heel veel samengewerkt met mevrouw Ineke de Mol van Otterloo. Ineke was

fysiotherapeute en wordt de grondlegster van het FPG werk in Nederland beschouwd. Dit kwam omdat zij vanuit haar beroep fysiotherapie de “Bobath behandelmethoden voor kinderen met een spasticiteit” heeft uitgewerkt om toe te passen tijdens het paardrijden. Dit was een groot experiment met veel studie en landelijke samenwerking binnen de vijf kinderrevalidatiecentra en artsen maar het bleek uitermate succesvol te zijn. Tot op de dag van vandaag zien we deze therapeutische werking tijdens het paardrijden optreden. Het betekent dat, naast de ontspannende werking van de paardenrug, de veelzijdigheid van het bewegen op het paard wordt omgezet in romp- en balansstabiliteit en dat er door diverse spiergroepen wordt samengewerkt en de coördinatie wordt gestimuleerd. Terecht dat het paard in 1968 al een “superfysiotherapeut” werd genoemd. Heerlijk wanneer je de hele dag afhankelijk bent van een rolstoel toch?

In 1968 is de Federatie Paardrijden Gehandicapten opgericht met het doel om het paardrijden door volwassenen en kinderen met een handicap verder te professionaliseren. Tegelijkertijd met de verdere ontwikkeling van de kinderrevalidatie heeft het FPGwerk zich dus ook verder ontwikkeld. School Lydensteyn telde in 1968 rond de 98 leerlingen en 12 medewerkers. De heer Voermans heeft er in dat jaar voor gezorgd dat het ponyrijden volledig geïntegreerd werd in het therapeutische behandelaanbod van de kinderrevalidatie.

De FPG stelde in de jaren hierna regels en afspraken in om het paardrijden verantwoord te kunnen geven. Er werden instructeurscursussen ontwikkeld gebaseerd op orthopedagogische en fysiotherapeutische uitgangspunten, doorspekt met een stuk paardrijden en paardenhouderij. Niet alle pony's zijn immers geschikt om in het werk te gebruiken en er is een start gemaakt om aangepast harnachement te ontwikkelen om tijdens de les te gebruiken. Dit betekende ook dat in de openlucht rijden te riskant werd en er gezocht is naar het ontwikkelen van overdekte rijhallen en stallen. Er kwamen in de voornoemde vijf kinderrevalidatiecentra volledig aangepaste maneges en stallen waar kinderen in een rolstoel gemakkelijk konden rijden en zich voortbewegen. Deze binnenmaneges waren speciaal klein in ruimte en afmeting om het contact met de revalidant niet te verliezen. Er werd voornamelijk aan de longeerlijn of individueel gereden. In 1971 was het zover: in Beetsterzwaag werd op het terrein van de Corneliastichting (lees Huize Lydensteyn) een binnenmanege gebouwd. Deze is in 1972 feestelijk geopend.

Er waren vier boxen, een kleine kantine die aanvankelijk als klaslokaal werd gebruikt, een rijhal van 11 x 20 meter, een hooi- en fouragehok en een kleine opslagruimte waar in het begin het harnachement werd opgeborgen. "Manege Lyndensteyn" was geboren! Instructeurs van het eerste uur waren FPG gediplomeerde instructeurs Marijke Galema (1975-1981), Jaap Broers en Bea Fockema (1981-1987). Het paardrijden was definitief een belangrijk onderdeel van de bewegingsactiviteiten van de leerlingen die op de Mytyschool verbleven of in het revalidatiecentrum woonden. Fysiotherapeuten werden ingezet om de ruiters en instructeurs optimaal te begeleiden.

In de jaren zeventig kenden zowel School Lyndensteyn als de kinderrevalidatie zeer grote ontwikkelingen. Er kwamen meer kinderen op school Lyndensteyn en ook meer revalidanten. Dit vertaalde zich opnieuw in het bijbouwen van meerdere lokalen en nieuwe vertrekken voor de kinderrevalidatie op het terrein van de Cornelia Stichting (Lees Huize Lyndensteyn). Ook kwamen hierdoor steeds meer kinderen paardrijden op de manege en uiteindelijk stonden er vier pony's op stal en waren hiermee de stallen vol. Ubbo Voermans nam in 1985 afscheid en werd opgevolgd door dhr Schaardenburg. De heer van Beukering werd algemeen directeur en Jan Baselmans werd op school als directeur aangesteld. Beide heren bleven de manege en de activiteiten met betrekking tot het paardrijden zeer actief steunen en tijdens iedere rondleiding aan nieuwe kinderen en hun ouders werd de manege trots gepresenteerd!

Eerste bedreiging voortbestaan manege Lyndensteyn

Deze ontstond in 1979. Het Centraal Orgaan Ziekenhuistarieven voerde landelijke veranderingen in waardoor er een ontslag dreigde voor 25 personeelsleden bij het kinderrevalidatiecentrum en de school. Er moest drastisch gekort worden op de uitvoering van behandelingen. Door adequaat ingrijpen van de directie, Cornelia stichting en de gemeente werd sluiting van de manege voorkomen en werden de bezuinigingen alleen doorgevoerd op het centrum en de school. De manege kon blijven voortbestaan!

In 1983 werd de steunvereniging Vrienden van Lyndensteyn opgericht. Een vereniging die later voor het voortbestaan van de manege essentieel bleek te zijn. Het aantal ruiters groeide in de begin jaren tachtig. Hierdoor kwamen ook ernstig gehandicapte ruiters naar de manege. Er moest uitgebreid worden. De plek van de tillift was erg ruim en hier is, naast de tillift, in 1985 een vijfde box bijgebouwd waarin de nieuw aangeschafte pony Bobby vervolgens zijn onderkomen kreeg. Bobby is door de Vrienden van Lyndensteyn gesponsord en door de toenmalige instructeurs, na uitgebreide screening (destijds door FPG landelijk vastgesteld), aangekocht. Bobby werd, door het behalen van de 35 jarige leeftijd en zijn bijzondere karakter, voor diverse generaties revalidanten een legendarische pony.

Pony Bobby

Kinderrevalidatiecentrum Lyndensteyn breidde de capaciteit voor revalidatie verder uit met een afdeling voor meervoudig gehandicapte kinderen. Hieraan gekoppeld werd een 24 uren woonvoorziening (gezinsvervangend tehuis) gerealiseerd voor circa 12 kinderen.

Dit betekende voor de manege opnieuw een toename van specifieke ruiters. Hiervoor hebben de instructeurs zich verder verdiept in de bewegings-agogische aspecten van het paardrijden voor deze doelgroep en hebben zich verder bekwaamd in het gespecialiseerd aanpassen van het harnachement. Er werd gezocht naar spel materiaal om ook deze ruiters te blijven boeien tijdens de lessen. De FPG bleek in de instructeursopleiding ook aandacht aan deze doelgroep te geven en Manege Lyndensteyn werd hierdoor een opleidingsplaats voor toekomstige instructeurs. In landelijke samenwerking zijn voor deze categorie gehandicapte kinderen hippische leerlijnen ontwikkeld en de bewegings-agogische uitgangspunten voor het paardrijden verder uitgewerkt.

In deze periode (vanaf 1985) werd de binnenmanege multifunctioneel door het centrum en School Lyndensteyn gebruikt. Tijdens de Sinterklaas- en Kerstactiviteiten van de school werd de manege omgebouwd tot een gezamenlijke feestzaal. Deze bijeenkomsten waren legendarisch en hadden een duidelijk verbindend karakter. De pony's keken mee vanuit hun stallen...

Tweede bedreiging voortbestaan Manege Lyndensteyn

Tot 1987 ging het Manege Lyndensteyn voor de wind. Deze ontwikkeling stopte plotseling toen werd aangekondigd dat de vergoeding van het paardrijden als therapie in de kinderrevalidatie werd gestopt. Over deze besluitvorming zijn destijds in de kamer ook vragen gesteld echter dit mocht niet baten. Dit betekende de stopzetting van Manege Lyndensteyn omdat deze ruiters immers de hoofdbezoekers waren. Er werden acties op touw gezet om de manege te redden. Op 11-4-1987 haalt Manege Lyndensteyn het Jeugdjournaal met een hartverscheurende uitzending over de aanstaande sluiting van de manege. De dan vijftienjarige prinses Margarita de Bourbon Parma wordt hier zeer door geraakt. Zij bespreekt dit met haar oma koningin Juliana die prompt 3 benefietvoorstellingen op paleis Soestdijk organiseert om sponsorgelden bijeen te brengen om de ondergang van de manege te voorkomen. Niets hielp, uiteindelijk moest het besluit worden genomen om de instructeurs te ontslaan en de pony's weg te doen. Alleen Bobby mocht blijven en deze werd verzorgd door de medewerkers van de tuindienst. Het einde van Manege Lyndensteyn was in 1987 een feit.

1988, nieuwe initiatieven en een nieuwe stichting

De heren v Beukering en Baselmans evenals de Corneliastichting en de Vrienden van Lyndensteyn vonden het erg jammer dat de activiteiten op de manege stopgezet werden. Zo'n mooie manege, zulke verdrietige kinderen, zo'n verlies van een geweldige activiteit. Men besloot met vereende krachten een nieuw bedrijfsplan te schrijven waarin de manege voortgezet zou worden in een stichtingsvorm. Kinderen zouden toch onder schooltijd mogen paardrijden en de revalidatieartsen zouden onder de noemer van fysiotherapie een revalidatiebehandeling mogen voorschrijven. De therapeutische effecten waren immers nog hetzelfde? Ook zouden valide kinderen op de manege mogen paardrijden om zo de integratie tussen gehandicapte en niet gehandicapte kinderen te bevorderen.

De nieuwe stichting Manege Onder de Linde zocht nieuwe bestuursleden en om startkapitaal te verkrijgen werden diverse acties op touw gezet. Legendarisch is de "Friese Broodactie geweest" wat een enorm succes werd en wat de nieuwe manege en het revalidatiecentrum provinciale en landelijke bekendheid heeft gegeven. De broodbakactie was een initiatief van de Friese Bakkers en had tot resultaat dat er maar liefst vijftigduizend "Lyndensteyn" broden werden verkocht, waarvan per verkocht brood 50 cent ten goede kwam aan de nieuwe manege. Het eindresultaat van 27.000 gulden was voor die tijd enorm en zo konden per direct ook 2 parttime instructeurs worden aangesteld. Dit waren Ineke Kroese en Carmen Echebardo. Ineke was tevens maatschappelijk werker bij de kinderrevalidatie en kon op deze wijze een brug slaan tussen het centrum en de manege en diverse activiteiten beiderzijds coördineren.

Manege kan doorgaan Bakkers bakken voor Lyndensteyn

BEETSTERZWAAG - Bij een groot aantal Friese bakkers is vanaf vandaag een Lyndensteyn-suikerbrood te koop voor f 2,95. De bakkers dragen daarvan twee kwartjes af aan de stichting Vrienden van Lyndensteyn. Onder andere daarmee kan de manege bij het revalidatiecentrum te Beetsterzwaag in gebruik blijven en wellicht zelfs een bredere functie krijgen. Burgemeester mr. Joost van Bodegom bracht gistermiddag in De Lawei in Drachten de actie op gang door het eerste speciaal ontwikkelde broodje in ontvangst te nemen. Binnenkort is de oprichting te verwachten van de stichting Manege Onder de Linden. Deze stichting moet jaarlijks f 100.000 bijeen zien te krijgen om de manege van Lyndensteyn draaiende te houden.

Directeur Peter van Beukering van Lyndensteyn liet desgevraagd weten, dat de aanleiding voor de verschillende acties minder plezierig is. Door bezuinigingen dreigde de manege van Lyndensteyn niet meer gebruikt te kunnen worden. En dat terwijl de manege naast een recreatieve ook een belangrijke therapeutische functie heeft. De nieuwe stichting ziet nu weer mogelijkheden. De meeste ouders van revalidanten hebben zich bereid verklaard een eigen bijdrage te leveren en vaste bijdragen zijn ook al toegezegd door de Cornelia Stichting die Lyndensteyn beheert. Ook werden er nog andere fondsen aangeboord.

Met de actie van de twee Friese bakkersbonden toonde Van Beukering zich bijzonder ingenomen. Namens de bakkers liet actievoorzitter Harmen Posthuma weten dat de actie naar verwachting in de komende vier weken in ieder geval f 16.000 zal opbrengen. Het bedrijfsleven werkte er aan mee

door het ontwikkelen van een nieuw suikerbrood en een bijzondere verpakking in de vorm van een doos waarvan een manegekijldoos gemaakt kan worden. Ook een professionele reclamecampagne is door het bedrijfsleven verzorgd. Deelnemende bakkers zijn te herkennen aan het speciale raambiljet met de tekst 'Lyndensteyn da's lekker helpen'.

Rumoer

Burgemeester Van Bodegom ging nog even in op het rumoer over de berichten dat het revalidatiecentrum uit Beetsterzwaag zou verdwijnen om te verhuizen naar het MCL te Leeuwarden. Die plannen zijn een aantal jaren opgeschort. De school en het revalidatiecentrum Lyndensteyn lijken weer een kans te krijgen. "Gelukkig maar, want de concentratiegedachte in de gezondheidszorg begint soms ziekelijke vormen aan te nemen. Verplaatsing zou een gigantische kapitaalvernietiging betekenen en goede argumenten heb

Burgemeester Van Bodegom met het eerste Lyndensteyn-suikerbrood. Het werd hem aangeboden door Nynke Bijlsma (midden) en Pieter Jan Bruinsma.

ik nog steeds niet gehoord", aldus Van Bodegom.

Directeur Van Beukering liet weten, dat de stichting Revalidatie Voorzieningen Friesland, waarbij Lyndensteyn is aangesloten, zowel in Leeuwarden als in Beetsterzwaag de komende jaren de revalidatie zal verzorgen. Hij verwacht een flinke uitbreiding van het gemiddelde aantal revalidatiebehandelingen; van 75 kinderen en volwassenen per dag nu op Lyndensteyn naar in totaal 300 per dag in Beetsterzwaag en Leeuwarden in de toekomst.

De actie van de bakkers werd gistermiddag ook enthousiast ontvangen door de leerlingenraad van Lyndensteyn en door voorzitter Renske Hoekstra van de stichting Vrienden van Lyndensteyn. Zij kreeg samen met voorzitter Hans de Nooij van de nog op te richten manegestichting te horen dat de Leeuwarder meelfabrikant die het Lyndensteynbrood heeft ontwikkeld ook een jaar lang voor het voer van de paarden zal zorgen. De stichting hoopt twee paardrij-instructeurs te kunnen aanstellen. Ook inwoners van

Beetsterzwaag en omstreken kunnen straks tegen betaling van de manege gebruik maken.

De actie duurt de hele maand maart en de organisatoren hebben ook de basisscholen in Friesland gevraagd aandacht te besteden aan Lyndensteyn door een themadag over revalidatie te organiseren op de scholen. Mensen van Lyndensteyn komen graag op de scholen met een videofilm en informatie. Er hebben inmiddels volgens Renske Hoekstra zes scholen gereageerd.

De stichting werd geformaliseerd in 1988 en het bestuur van de nieuwe Manege Onder de Linde werd gevormd door Hans de Nooijer, Jacob vd Hoek, Marja Haas (psycholoog school Lyndensteyn) en dhr van Beukering directeur van Stichting Revalidatie Voorzieningen Friesland. De opening vond plaats op 10-09-1988 door Burgemeester van Bodegom. Er werd een jonge lindeboom geplant die op dit moment (2018) nog steeds voor de manege staat.

Er werd gestart met 2 pony's en een 20 tal ruiters. Op allerlei manieren werd gezocht om de exploitatie van de manege te optimaliseren. Er kwamen sponsors, pony's werden niet gekocht maar in bruikleen gegeven, op avonden dat de manege niet werd gebruikt werd de ruimte verhuurd aan de kynologenclub uit Sneek en Drachten, het voer werd het eerste jaar gesponsord door de Koopmans meel fabriek. Er werd kapitaal verkregen door vele sponsoracties waaronder bijvoorbeeld een veiling van schilderijen gemaakt door bekende Nederlanders. Onder andere Loek Hermans, Marc van Gulick, acteur Joop Wittermans en schaatstrainer Wopke de Vegt droegen hun steentje bij, maar ook een werk van Jopie Huisman werd geveild! Rutger Hauer had voor deze veiling een origineel western zadel beschikbaar gesteld.

Er waren ruiters die toch onder de verantwoordelijkheid van de revalidatiearts mochten blijven paardrijden en er kwamen ook kinderen die onder schooltijd op eigen kosten mochten rijden. Vrienden van Lyndensteyn stond garant dat iedere leerling waarvan de ouders de lessen niet konden betalen, toch mocht paardrijden. Twee vrijwilligers uit de regio zorgen voor het uitmesten van de stallen en voeren van de paarden. Met school Lyndensteyn werden onderwijsleerplannen ontworpen om bijvoorbeeld tijdens het paardrijden het rekenen te oefenen, het spreken te trainen of begrippen zoals voor-achter, boven-onder enz. te oefenen. Een prachtige samenwerking!

De Cornelia stichting bood diensten aan met betrekking tot gebruik van hooiland en later het gebruik van het weiland achter de volkstuintjes in Beetsterzwaag. De technische dienst van het Revalidatiecentrum mocht worden ingezet voor het technische onderhoud van het gebouw en andere opstallen en de tuindienst maakte iedere ochtend de bodem van de rijbak keurig vlak. Een fantastische samenwerking waarin de manege en medewerkers hun traditionele plek in Beetsterzwaag kon behouden.

Derde bedreiging voortbestaan Manege Onder de Linde.

Echter het voortbestaan van de manege werd in 1989 opnieuw bedreigd toen bleek dat door de toename van de volwassenenrevalidatie er samengewerkt werd met het Medisch Centrum Leeuwarden (MCL). De kinderrevalidatie dreigde mee te moeten verhuizen naar het MCL. Wanneer er geen ruiters onder schooltijd konden komen paardrijden dan zou de grootste groep deelnemers wegvallen. Ook was de schok bij school Lyndensteyn hierdoor groot het voortbestaan van de school werd bedreigd. Er is veel overleg geweest, haalbaarheidsonderzoeken gedaan en provincie en gemeente hebben zich met deze kwestie bemoeid. Gelukkig kon deze verhuizing (uiteindelijk) worden afgewend. De manege kon dus op dezelfde plek blijven staan en hierna is met vereende krachten aan de verdere exploitatie gewerkt.

1998, een legendarisch 10 jarig jubileum van manege Onder de Linde

Het tienjarig jubileum van de manege werd groots gevierd in Zalencentrum Vreewijk in Drachten met een optreden van popgroep de Kast. De hernieuwde opzet van de Stichting Manege Onder de Linde werkte goed! Omdat er een hechte samenwerking met School Lyndensteyn evenals met het revalidatiecentrum was werd met gezamenlijke krachten een plan bedacht om alle 245 leerlingen van school Lyndensteyn naar Drachten te laten komen om hier het popconcert mee te maken. Het was een enorme expeditie met speciale bussen en ook veel ouders die de rolstoelen vervoerden. De avond werd onvergetelijk met een fantastisch optreden van de popgroep. Doordat 'de Kast', niet lang voor dit optreden de grote doorbraak in Nederland had met het nummer "In nije dei", konden de leerlingen veel muziek meezingen waardoor het hele optreden een hele bijzondere beleving werd.

Het ruiteraantal groeide door, hernieuwde contacten met externe organisaties uit de regio groeide eveneens. De manege exploitatie vroeg om creativiteit en vindingrijkheid om zonder al te veel kosten toch nieuwe wegen in te slaan. Vrijwilligers werden ingezet voor bijvoorbeeld de schoonmaak en de onderhoudsklussen en er werd onderhandeld om vanuit de gemeente mensen met een arbeidshandicap in te zetten om het uitmesten en voeren door hen te laten verzorgen. Er werden ook initiatieven ontplooid om een zorgmanege te worden. Als eerste manege in Nederland kon dit, na het opzetten een goed doordacht beleidsplan en de nodige contacten in de gemeente en regio, gerealiseerd worden.

Mensen met een arbeidshandicap konden via de zorgmanege definitief worden ingezet in het arbeidsproces evenals deelnemers vanuit de reclassering en sociale werkvoorziening. Dit alles onder strakke begeleidingsafspraken vanuit de diverse instanties.

Er werd samenwerking gezocht met de Jeu de Boules vereniging uit Beetsterzwaag die tegen betaling de manegekantine mocht gebruiken. Ook zocht de manege samenwerking met de Padvindergroep voor kinderen met een beperking "de Ossewa", zodat er tijdens paardenkampen het aangepaste gebouw van hen mocht worden gebruikt om er te logeren. Het instructieteam werd uitgebreid naar 6 parttime medewerkers en het aantal pony's werd opgehoogd naar 7. Hiervoor werden twee stallen aangebouwd aan de oude manege accommodatie en heeft de Corneliastichting een forse bijdrage geleverd in de financiering hiervan. De aannemer heeft tegen zeer gereduceerde prijzen de twee stallen evenals de nieuwe mestput (noodzakelijk als gevolg van de nieuwe mestwet) gebouwd. Tijdens dit project kon, na intensief overleg met Revalidatie Friesland, uiteindelijk ook achter de binnenmanege een buitenmanege gerealiseerd worden waardoor er direct vanuit de stallen hierin kon worden gereden. Het was tussen de gebouwen echter modderig en zanderig. Dit vroeg weer om nieuwe plannen! De bestrating van het hele terrein en de verhoging voor rolstoelgebruikers rondom de buitenbak evenals het neerzetten van de palen van de buitenmanege zijn in samenwerking, geheel gratis, met het Middelbaar Beroepsonderwijs uit Drachten gerealiseerd.

Intensief is in deze periode samengewerkt met School Lyndensteyn en Revalidatie Friesland en uiteindelijk ontstond er een win-win situatie met het kinderrevalidatiecentrum toen bleek dat de gereden rij-uren mee konden tellen in de productiecijfers van de kinderrevalidatie wat erg gunstig was.

Hiermee kwam het therapeutisch paardrijden opnieuw onder de aandacht van de revalidatieartsen en mocht er tijdens fysiotherapie tijd worden paardgereden. Hier moesten de instructeurs ook hun bijdrage aan leveren door het opstellen en uitvoeren van het paardrijd doelen die passen waren in het totale revalidatie behandelplan. Eigenlijk zoals het bij de start in 1968 van het therapeutisch paardrijden ook was! Ook kwamen hierdoor de jongste revalidanten vanuit de therapeutische peutergroepen evenals deelnemers vanuit de jongste kleutergroepen naar de manege. Zo jong waren de ruitertjes nog nooit geweest! Maar de activiteiten in de manege het voldeden prima en het enthousiasme van kinderen, ouders en revalidatiemedewerkers was groot.

Op initiatief van Ineke Kroese, destijds werkzaam voor zowel de Federatie Paardrijden Gehandicapten als voor Manege Onder de Linde en leidinggevende bij Revalidatie Friesland, werden er in 2006 verkennende gesprekken gevoerd met Revalidatie Friesland, Manege het Roessingh uit Enschede en het UMCG. Dit om een wetenschappelijk onderzoek te starten naar de effecten van het therapeutisch paardrijden met betrekking tot de zitbalans bij kinderen met een cerebrale parese. Dit alles is uiteindelijk in de vooronderzoeken bewezen in 2013, maar doordat de definitieve onderzoeken te veel geld zouden gaan kosten zijn deze nooit verder uitgevoerd. *) Wel zijn de positieve uitslagen van het vooronderzoek op een landelijke studiedag van de FPG en een symposium in Beetsterzwaag uitgelegd.

In de zomer van 2007 bleek dat de oude binnenmanege en de stallen aan vervanging toe waren. Er was teveel brandgevaar, de stallen te klein en de accommodatie voldeed niet meer aan de eisen gesteld in de paardenhouderij. Hierna werden er voortvarende plannen gemaakt om het hele manegecomplex te vervangen. Er is veel overleg geweest om uiteindelijk groen licht te verkrijgen voor de bouw van een geheel nieuwe en aangepaste manege. In samenwerking met heel veel partijen is die

manege er gekomen en deze verschaft momenteel veel ruiters een goede therapie, fijne ontspanning en/of een zinvolle dagbesteding!

De nieuwe Manege Onder de Linde is officieel geopend op 3 juli 2010.

Tot slot

Zoals dit verhaal weergeeft kent de Manege Onder de Linde een lange voorgeschiedenis waarin heel veel mensen een bijzondere rol hebben gespeeld. Een ieder heeft dit gedaan met een warm hart voor de kinderen en volwassenen met een beperking en in de overtuiging dat het paard voor hen een belangrijke functie heeft. Het wezen paard heeft eigenschappen die geen enkel ander huisdier bezit waardoor de omgang met dit dier speciaal is en bijzondere ervaringen kan geven. Hierdoor heeft het paard een absolute meerwaarde vergeleken met andere huisdieren. En de therapeutische werking van de paardenrug en het rijden geeft al lange tijd de nodige fysiotherapeutische meerwaarde ondanks dat dit nog niet wetenschappelijk is bewezen. Maar wie dit zelf heeft ervaren of heeft gezien weet dat het werkt!

Ik hoop dat dit nog lange tijd in Beetsterzwaag beleefd kan worden.

Ineke Kroese,
Juli 2018